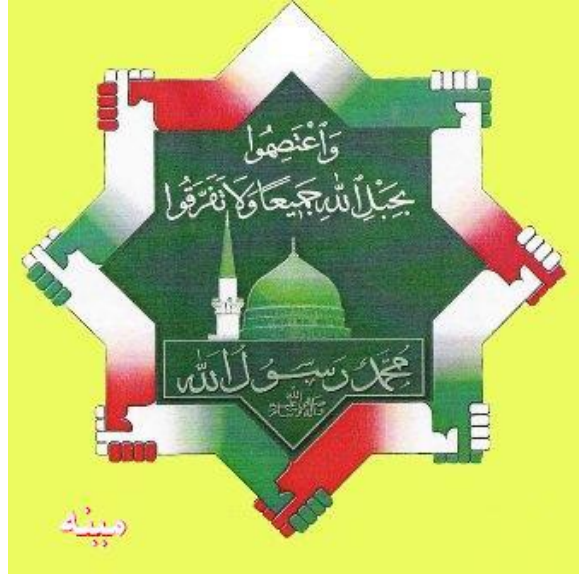

د مهربان بخښونکي لومړۍ څښتن په نامه

اسلامي وحدت

(د قرآن، حديث او اسلامي تاريخ په رڼا کښې)

(د ورومبۍ خور له ۱۲ نه تر ۱۷ پورې د وحدت اونۍ په مناسبت)

ليک: انور شاهين خانخېل

برېښنالیک: shaheenkhankehel@yahoo.com

اسلام د مينې، سولې، ورورولۍ، اتحاد او اتفاق دين دے او هيڅ کله د انسانانو تر مېنځ نا اتفاقي، گډوډي او جنگ جگړې نه خوښوي او د دې خبرې غټ دليل دا دے چې د خداے گران رسول (ص) په خپل مبارک ژوند کښې هيڅکله په يو قوم او يوه عقیده لرونکو ملتونو باندې يرغل نه دے کړے او د جنگ پېل يې نه دے کړے او که جنگونه هم شوي دي نو ټول جنگونه يې د مخالفو د حملو په مقابل کښې له خپل ځان څخه د دفاع په لړ کښې کړي دي. اسلام ان تردې چې د نورو اسماني دينونو پېروکارو سره هم په مشترکاتو باندې د اتحاد او اتفاق خبره کوي او هغوي ته په مشترکه کليمه باندې له

مسلمانانو سره د اتفاق کولو بلنه ورکوي لکه چې د سوره آل عمران په ۶۴ ایت مبارک کښې فرمائي:

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّنْ دُونِ اللَّهِ

« اے پېغمبره! ووايه چې اے د کتاب خاوندانو راشئ چې زمونږ او ستاسو ترمېنځ په دې ګډه کليمه اتفاق وکړو چې له خداي پاک نه علاوه د بل چا عبادت ونکړو او په خپلو کښې يو بل ته د خدائي درجه ورنکړو.»

نو د دې مبارک ایت په رڼا کښې چې هر کله اسلام له نورو اهل کتابو سره په ګډه کليمه د اتفاق کولو بلونکې دين دے نو خپله د مسلمانانو ترمېنځ خو هيڅکله د تفرقي او جنگ جگړو قائل نه دے او مسلمانان او مومنان خپلو کښې وروڼه او د يو بدن اندامونه ګڼي له دې نه انکار نه شي کېدې چې د تاريخ په اوږدو کښې په مسلمانانو کښې ډول ډول فکري او فقهي مکتبونه جوړ شوي دي او هر مکتب ځانته په اسلامي تعليماتو باندې د عمل کولو لپاره يو تګ لاره لري خو پکار نه دي چې دغه فروعې او فقهي او مکتبي اختلافات د جنگ جگړو سبب وګرځي ځکه چې په ټولو اسلامي مسلکونو او مذهبونو کښې په بنيادي اصولو باندې هيڅ اختلاف نشته لکه د اسلام ټولې فرقې خداي پاک (ج) وحده لا شريک مني، په يو لک څلوريشت زره انبياو عليهم السلام باندې چې اخيري او افضل ترين پېغمبر يې د خداي گران رسول حضرت محمد مصطفي (ص) دے ايمان لري. همدا قران مجيد چې د خلکو په لاسو کښې دے ټول پرې ايمان لري، ټول يوې کعبې ته په ورځ او شپه کښې پنځه ځل فرض نمونځ کوي. ټول له مرگ نه پس په ژوندي کېدو، حساب کتاب، ميزان، جنت او دوزخ او حتي په روژه، حج، زکات او جهاد باندې يقين لري او عاملان دي پرې يعنې د مسلمانو فرقو ترمېنځ مشترکات ډېر زيات دي او اختلافي مسائل يې ډېر کم دي.

د اسلام او مسلمانانو دښمنانو تل د اسلامي فرقو ترمېنځ له فروعې اختلافاتو نه په استفادې سره هغو ته لمن وهلې او مسلمانان يې په خپلو کښې جنگولي او لگيا دي جنگوي يې او له بده مرغه ځينې اورپکي مسلمان ملیان هم د اسلام د دښمنانو په دغو فريب کاريو کښې راګېر شوي او د مسلمانانو ترمېنځ يې اختلافات نور هم زيات کړي

دي خو له نېکمرغه داسې عالمان هم شته چې تل يې د اسلام د بنسټه عناصرو د دسيسو د ناکامولو لپاره د مسلمانانو د اتحاد او اتفاق لپاره هلې ځلې کړي دي لکه سيد جمال الدين افغاني، ډاکټر علامه اقبال، محمدعبد، شيخ شلتوت، امام خميني او په اوس دور کښې د ايران د اسلامي انقلاب رهبر ايت الله العظمي خامنه اي پکښې لکه د نمر خلیزې او نن سبا چې نړيوال استکباري قوتونه چې په سر کښې يې امريکه ده چې د مسلمانانو تر مېنځ د اختلافاتو زياتولو او جنگ جگړو پېدا کولو لپاره يې هلې ځلې زياتې کړي دي نو په مقابل کښې د ايران د اسلامي انقلاب محترم رهبر ايت الله العظمي خامنه اي او د ايران د اسلامي جمهوريت نورو چارواکو هم د اسلام د دښمنانو د دسيسو د ناکامولو او د مسلمانانو د اتحاد او اتفاق لپاره خپل کوششونه کړي او لايې گړندي کړي دي لکه د سني وروڼو د تاريخي اسنادو مطابق د خداي د گران رسول (ص) د ولادت تاريخ د ورومبې خور (ربيع الاول) ۱۲ نېټه ده او د شيعه وروڼو د تاريخ اسنادو مطابق دغه نېټه د همدغې مياشتې ۱۷ نېټه ده نو د ايران د اسلامي انقلاب له ابتدا نه د دغه انقلاب مشرانو د مسلمانانو تر مېنځ د اتحاد، يووالي او غږ ملتيا د برقرار ساتلو او د تر مېنځه فاصلو د کمولو په خاطر له د ورومبې خور د مياشتې له ۱۲ تر ۱۷ نېټې پورې د وحدت هفته اعلان کړه او له هم هغو وختونو نه هر کال په ټوله نړۍ کښې مسلمانان دغه اونۍ د خداي پاک د گران رسول (ص) د ولادت جشن نمانځې او په گډه سره مختلف پروگرامونه برابروي له دې نه علاوه د ايران د اسلامي جمهوريت ځينو سترو سترو عالمانو په نړيواله سطح د «تقريب مذاهب اسلامي» يعنې د اسلامي مذهبونو د نزديکت په نوم يو ټولنه جوړه کړې ده چې په هغې کښې د دنيا د تقريباً د ټولو مذهبونو او فرقو ستر ستر ديني عالمان او پوهان شامل دي او وخت په وخت د مسلمانانو مذهبونو د نزديکت په خاطر تحقيقات او هلې ځلې کوي همدا رنگ د اسلامي انقلاب رهبر ايت الله العظمي خامنه اي د ۱۳۸۲ هجري نمریز کال د ملي اتحاد او اسلامي انسجام کال ونوموه. که څه هم په دغه کال کښې په دې لړ کښې په ايران او د نړۍ په نورو سيمو کښې مختلفې غونډې، سيمينارونه، مذاکرې او رنگ رنگ پروگرامونه وشول او د مسلمانانو په خاصه توگه د شيعه سني مسلمانانو تر مېنځ د اتحاد او اتفاق لپاره بې کچه هلې ځلې وشوې نو ما بنده هم په دې نيت چې د مسلمانانو د اتحاد او يووالي دا کوششونه فقط له دغو څو ورځو او دغه يو کال پورې محدود نه دي بلکې په راتلونکو ورځو او کلونو

کښې هم دوام پېدا کړي دا ليکنه وکړه او د خپلو پښتنو وروڼو خوښو په خدمت کښې يې وړاندې کوم هيله ده چې له غلطيانو او اشتباهاتو نه به مې تېر شي او په بې پلوي توب او له تعصب نه په پاک زړه سره يې ولولي يعنې له يو ملت يا يو مسلک سره خامخا تعصب مونږ له اصل اسلامي مقصد نه لرې نه کړي.

د نړۍ د مسلمانانو د يووالي او وحدت د مقصد لپاره اول پکار دي چې بنيادونه او هدفونه يې د قران مجيد، نبوي (ص) حديثونو او اسلامي تاريخ په رڼا کښې ولټوو. په قران مجيد کښې د مسلمانانو د وحدت په لازموالي باندې ډېر ايتونه راغلي دي او مسلمانان يې اتحاد او پوښتون ته رابللي دي. نو غواړم چې دلته د وحدت ځينو اصولو ته اشاره وکړم:

قران مجيد د سورة آل عمران په ۱۰۳ ايت مبارک کښې فرمائي:

وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءَ فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا

«او ټول د خداي پاک په رسي باندې منگولې ښخې کړئ او په تفرقه کښې مه پريوزئ او د خداي (ستر) نعمت رايا د کړئ چې تاسو څه رنگ د يو بل دښمنان وئ او هغه ستاسو په زړونو کښې مينه پېدا کړه او د هغه د نعمت په برکت وروڼه وروڼه شؤئ»
يعنې په دې مبارک ايت کښې يې مسلمانانو ته غږ کړې دې چې په خداي پاک باندې د ايمان رسي باندې ټول منگولې ښخې کړئ او په خپلو کښې تفرقه او بې اتفاقي مه راولئ يعنې له بې اتفاقي او تفرقي نه يې مسلمانان منعې کړي دي.
او د سورة حجرات په ۱۰ مبارک ايت کښې خداي پاک فرمائي:
إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخْوَانِكُمْ «بې له شکه چې مومنان په خپلو کښې وروڼه دي نو د خپلو وروڼو ترمېنځ اصلاح وکړئ»

يعنې د دې مبارک ايت په يوه برخه کښې يې په ډېره واضحه توگه مومنانو ته وروڼه فرمايلي دي. اوس لکه چې څنگه سکه وروڼه په خپلو کښې مينه لري او د يو بل په درد درد پيږي او خوشحاليو يې خوشحاليري نو دغه شان مومنانو ته هم پکار دي پکار دي چې د يو بل په درد ودرديږي او په خوشحاليو يې خوشحال شي. او د ايت په دويمه برخه

کښې يې د مومنانو وروڼو ترمېنځ د اصلاح حکم فرمايلی دے يعنې لکه څنگه چې د وروڼو ترمېنځ اختلافات امکان لري نو د دغه شان د مومنانو ترمېنځ هم د اختلافاتو وجود امکان لري خو پکار دي چې د هغوي ترمېنځ اصلاح وشي. همدا رنگ د وروڼو ترمېنځ دا خبره هم وي چې که په خپلو کښې څه اختلاف او لاندې باندې لري خو که يو پردې کس په يو ورور باندې تېرے کوي يا ورته نقصان رسول غواړي نو د اختلافاتو باوجود ورسره نور وروڼه اودرېږي او خفه کيږي پرې نو بس مومنانو ته هم لکه د وروڼو په شان په خپلو کښې چلند پکار دے.

او د سورة انفال په ۴۶ مبارک ايت کښې خداے پاک په خپلو مېنځ کښې د مسلمانانو د تنازعو او جنگ جگړو نتايجو او نقصاناتو ته اشاره کوي او فرمائي:

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

((او د خداے او رسول (ص) اطاعت وکړئ او تنازعه او جگړې مه کوئ چې سست او کمزوري به شئ او ستاسو شوکت او ددبه له مېنځه لاړه شي او استقامت او صبر وکړئ چې خداے له صبر او استقامت کوونکو سره دے))

او همدا رنگ د سورة انفال په ۲۲ او ۲۳ ايتونو کښې فرمائي:

هُوَ الَّذِي آيَدُكَ بِنُصْرِهِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلْفَتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

((او هغه، هغه ذات دے چې ته يې په خپلې او د مومنانو په مرستې سره تقويت کړې او د هغوي په زړونو کښې يې مينه او الفت پېدا کړ نو هغه هر څه چې د زمکې په سر دي که خرچ کړي دې وي چې د دوي په زړونو کښې مينه او الفت واچوې نو نه به دې کړې شوي وو خو خداے د هغوي په منځ کښې مينه او الفت پېدا کړ او هغه توانمن او حکمت والا دے))

څرگنده خبره ده چې دا د زړونو تاليف، د ايماندارو نزديکت او د هغوي ترمېنځ اتحاد او يووالے د ايمان، خداے پاک ته د توجه او مکتبي ارتباط په خاطر امکان لري گڼې همدغه انسانان له بعثت نه مخکښې د يو بل ويني څښتونکي دښمنان وو او له يو بل نه د لرې والي په وجه يې له يو بل سره سختې کښې، دښمنۍ او اوږدۍ اوږدۍ جنگونه لرل او د يو بل ويني به يې تويولې.

د وحدت او يووالي يو بل اصل د انساني ارزښتونو خيال ساتنه ده. په بله معنا يو بل عامل چې په عملي توگه د مومنانو، مسلمانانو، د مذهبونو او حتي په نړيواله سطح د انساني ټولنو وحدت رامنځته کولې شي په انساني ارزښتونو باندې عمل او انساني فضائل دي. که په هر ځاى کې عدالت، تقوا، مينه، مرسته، قرباني، حرمت او يو زړه توب رائج شي نو اختلافات، دښمنۍ، او جنگ جگړې په کلي توگه له منځه ځي او يا به ډېرې لږې پاتې شي او که ظلم، د يو بل په حريم تيري، بې انصافي، بې تقوائي او د يو بل لوټل وغېره واکمن وي نو يقيناً چې جنگ جگړې او اختلافات به هم ډېر زيات وي. لکه خداى پاک په قران مجيد کې د انفال سورت په ۱ ايت مبارک کې فرمائي:

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

« له تا څخه د انفال په باره کې پوښتنه کوي نو ورته ووايه انفال له خداى او پېغمبر سره مخصوص دى نو بس د خداى له نافرمانۍ څخه ډډه وکړئ او د هغو ورونيو ترمنځ چې په خپلو کې اختلاف لري دوستي جوړه کړئ او د خداى او پېغمبر اطاعت وکړئ که ايمان لرئ.»

په دې مبارک ايت کې د تقوا له حکم نه پس چې يو انساني صفت دى د اصلاح، روغې جوړې او د اختلافاتو د اوارې حکم شوى دى. نو له دې نه معلومېږي چې که انساني فضائل نه وي روغه جوړه، يووالى او وحدت څه معنا نه لري. په قران مجيد کې د سوره حشر په ۱۰ مبارک ايت کې د ايمان د خاوندانو دعا داسې بيان شوى ده:

وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ

« او زموږ په زړونو کې له مومنانو سره کينه او حسد پېدا مه کړې، اى پروردگاره! ته مهربان او رحيم يې »

مومنان دلته له خداى پاک نه دعا غواړي چې د هغوي له زړونو نه د خپلو مومنانو ورونيو اړه کينه او حسد لرې کړې چې دا چاره په ټوله اسلامي ټولنه باندې د محبت، مينې او

خلوص د واکمنۍ بنودنه کوي چې د هغو له امله یې په خپلو کښې وحدت او یو والی رامنځته شي. او داسې نور ډېر مبارک ایتونه.

دلته باید دا خبره واضحه کړم چې له وحدت نه مراد یو مذهب جوړول او نور مذهبونه ختمول نه دي او داسې نه ده چې اشعري دې معتزله شي، سني دې شيعه شي او حنفي دې شافعي شي، حنبلي دې مالکي شي دیوبندي دې برېلوي شي او اهل حدیث دې اهل طریقت شي او یا د دې په اپوټه. ځکه چې دا چاره نه یواځې دا چې گرانه ده بلکې یوه ناممکنه چاره ده او دا چاره پکار دي په انفرادي توگه هر کس خپله کړي او په تحقیق او څېړنې سره د ځان لپاره یوه لاره غوره کړي بلکې هدف د اسلام د سختو او ازلي دښمنانو په وړاندې په مشترکاتو باندې په تکیې سره د مختلفو مذهبونو خاوندان له یو بل سره نژدې کول دي او ټول مسلمانان په یو صف کښې او درول دي.

کېدې شي د ځینو په ذهنونو کښې دا خبره راشي چې د شيعه او سني او یا د نور فرقو ترمېنځ د اختلافي مسائلو په وړاندې کولو سره د مسلمانانو ترمېنځ د وحدت له بهیر سره اختلاف ولري او یا د ځینو د خاطر د خفه کېدو او یا د تفرقي سبب وگرځي. نو دلته به د وحدت مفهوم او د هغه عواملو ته یوه لنډه غونډې اشاره وکړم.

په دې کښې شک نشته چې د ولسونو او ملتونو د ودې او ترقۍ یو عامل او د هغوي د کامیابۍ راز پېوستون او یووالی ؤ او د دې هم هغه ډول چې د اوبو د څاڅکو په یو ځای کېدو سره د اوبو یو ستر ډنډ او بند جوړېږي او د ورو ورو ویالو په یو ځای کېدو سره یو لومړی نهر او سپند په وجود کښې راځي نو بس د انسانانو په اتحاد او یووالي سره هم ستر ستر صفونه جوړېږي چې په کتلو ورته دښمن په ویره او وارخطایۍ کښې راځي او د هغه له ذهن نه د تل لپاره د تیري او تسلط نشه وځي د سوره انفال په ۶۰ مبارک ایت کښې فرمائي:

تُرْهَبُونَ بِهِ عَدُوُّ اللَّهِ وَعَدُوُّكُمْ

قرآن مجید نه یواځې اسلامي ولسونه د وحدت او یو والي او د خداي پاک په رسی باندې د منگولو ښخولو په لور رابلي او له هر ډول تفرقي او بې اتفاقی څخه منعې کوي:

((وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا))

بلکې اختلافات، تیت پرت توب او له یو بل سره دښمني له عذابونو څخه یو عذاب گڼي. او د سوره انعام په ۲۵ مبارک ایت کښې فرمائي:

قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبَسَكُمْ شِيعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ

« ووايه چې هغه د دې توان لري چې ستاسو په سرونو او يا ستاسو تر پښو لاندې په تاسو باندې عذاب نازل کړي يا تاسو ډلې ډلې کړي (په تفرقه کښې مو واچوي) او ستاسو د ځينو عذاب په ځينو نورو وڅکي »

د مسلمانانو د وحدت، يووالي او ورورولۍ په حقله د قرآن مجيد د ايتونو په تائيد کښې گڼ شمېر حديثونه هم وجود لري چې دا پته ترې لگيږي چې د خداى گران رسول (ص) د مسلمانانو د يووالي او وحدت لپاره څومره اندېښمن و د خداى گران رسول (ص) فرمائي:

مثل المؤمنين في توادهم وتعاطفهم وتراحمهم بمنزلة الجسد إذا اشتكى منه شي تداعى له سائر الجسد بالسهر والحمى (مسند احمد بن حنبل ۴ ټوک ۲۷۰ مخ) « د نړۍ ټول مسلمانان د يو بل اندامونه دي او دوي ټول په مثال د يو بدن دي چې که په هغو کښې يو اندام ودرديږي نو نور ټول اندامونه به هم متاثره کيږي »

سيوطي او نور کتابونو راوړي دي چې يو کس چې شاس بن قبس نومېدو چې د جاهليت په زمانه کښې ستر شوې و له مسلمانانو سره يې په سينه کښې د حسد او کينې اور بلېده يو يهودي ځوان يې ولمسوه چې د مسلمانانو د دوو لويو لويو قبيلو اوس او خزرج ترمېنځ اختلافات پېدا کړي. دغه ځوان يهودي راغې او دواړو قبيلو ترمېنځ يې د جاهليت د وختونو هغه جنگونه راياد کړل او د هغوي ترمېنځ يې د فتنې اور بل کړان تر دې چې د دواړو قبيلو مسلمانانو د يو بل په خلاف تورې راووستې او د جنگ لپاره يې صفونه جوړ کړل. خو کله چې د خداى گران رسول (ص) له دې قضیې نه خبر شو نو له ځان سره يې يو شمېر انصار او مهاجر واخېستل او د جنگ ځاى ته يې تشریف يوړه او وې فرمايل: يا معشر المسلمين الله الله، ابدعوى الجاهلية وأنا بين أظهركم؟ بعد إذ هداكم الله إلى الإسلام وأكرمكم به، وقطع به عنكم أمر الجاهلية، واستنقذكم به من الكفر، وألف به بينكم، ترجعون إلى ما كنتم عليه كفار « اے مسلمانانو ايا خداى مو هېر کړې دى او د جاهليت د وخت شعارونه وائى سره له دې چې زه ستاسو ترمېنځ موجود يم. له دې نه پس چې خداى پاک تاسو د اسلام د نور په لور هدايت کړئ او تاسو ته يې ارزښت درکړ او د جاهليت د وختو

فتني يې له جرړو نه وو پستي او له كفر نه يې خلاص كړئ او ستاسو ترمېنځ يې مينه او ورورولي جوړه كړه تاسو بيا غواړئ چې د كفر په لور ستانه شئ.))

هغوي د رسول اكرم (ص) د وينا په اثر متوجه شول چې دا فتنه يوه شېطاني دسيسه ده نو بس په خپل كار باندې پېنېمانه شول او وسلې يې په زمكه كېښودې او په داسې حال كې چې سترگې يې له اوبنكو نه ډكې وې يو بل ته ورغاړه وتل او يو بل يې بنكل كړل او د رسول اكرم (ص) په ملگرتيا خپلو خپلو كورونو ته ستانه شول.

(الدرالمنثور ۲ ټوك ۵۷ مخ، جامع البيان، ۴ ټوك ۳۲ مخ، فتح القدير ۱ ټوك ۳۲۸ مخ، اللوسي ۴ ټوك ۱۴ مخ، اسد الغابه ۱ ټوك ۱۴۹ مخ، السيره النويه ۲ ټوك ۳۸۷ مخ) او داسې نور ډېر مبارك حديثونه دي چې د مسلمانانو ترمېنځ د اتحاد، اتفاق، مينې او ورورولۍ درس وركوي.

دلته به خامخا د لوستونكو په ذهن كېښي دا پوښتنه پيدا شي چې ايا د خداي د گران رسول (ص)، د هغوي پاكو اهلبېتو (ع) او وفادارو صحابه كرامو (رض) په عملي توگه هم د مسلمانانو د يووالي او اتحاد لپاره كار كړي دي؟ نو عرض به و كړم چې ورومې به په دې حقله د خداي د گران رسول (ص) كردار ته يوه لنډه كتنه وكړو. دا يو منل شوي حقيقت دې چې په هر دور كېښي بڼه او بد خلق موجود وي او بيا په ښو خلقو كېښي هم د هر چا خپل خپل مقام دې يعنې له يو فيصد نه واخلي تر سل فيصده پورې مختلف فيصدي لرونكي بڼه خلق موجود وي او همدا رنگ د دې په اپوټه بد خلق هم ځانته خپل خپل مقام لري او هماغه ډول له يو فيصد نه واخلي تر سل فيصده پورې بدي لرونكي خلق په هره ټولنه كېښي موجود وي چې د خداي د گران رسول (ص) دور هم له دې نه مستثني نه دې او په هغه دور كېښي هم په همدغه مقدار سره بڼه او بد خلق موجود وو او مونږ ټول په يوه تله كېښي نه شو اچولې لكه مونږ په تاريخ كېښي لولو چې د رسول اكرم (ص) په دور كېښي يا له هغوي نه پس په ډېرو مسلمانانو باندې د جرمونو په سزا كېښي حدونه ختلي دي، ځينې متقيان وو، ځينې عالمان وو، ځينې جاهلان وو، ځينو به د رسول اكرم (ص) هر حكم منلو ځينو به يې په ځينو كارونو اعتراضونه كول يعنې مونږ په هېڅ يو دور كېښي ټول مسلمانان برابر نه شو گڼلې او حتي چې د خداي د گران رسول (ص) په دور كېښي منافقان هم ډېر زيات وو او ډېر داسې كسان وو چې په ظاهره به يې د ايمان او مسلماني

دعوا کوله خو په مېنځ کښې به منافقان وو لکه په قرآن مجید کښې خداې پاک په یو ځای کښې په دې حقله فرمائي:

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ (سوره بقره ۸ ایت)

« او له خلقو څخه داسې کسان دي چې وائي مونږ ایمان راوړې دې په خداې باندې او د قیامت په ورځ باندې خو دوي هډو ایمان نه دې راوړې »

او په قرآن مجید کښې خو ځای په ځای اکثر کسان بې ایمانه بنودل شوي دي لکه په قرآن مجید کښې په ډېرو ځایونو کښې د دا ډول جملې مخې ته راځي چې فرمائي:

((بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ)) « یعنی اکثر بې ایمانه دي » یا ((فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا)) « یعنی

ډېرو کمو خلقو ایمان راوړې دې » یا ((وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ)) « یعنی اکثر و خلقو

ایمان نه دې راوړې » ((وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ)) « یعنی اکثریت مومنان نه وو » او دغسې

نور ډېر مبارک ایتونه مطلب دا چې په هر دور کښې مومنان کسان کم وي او بې ایمانه

زیات وي دا روش له ازل نه راروان دې او روان به وي ځکه ځې قرآن مجید هیڅ یو ځای

کښې د اکثریت ستاینه او تعریف نه دې کړې بلکې غندنه او مذمت یې کړې او

اکثریت یې بې ایمانه، جاهل او درغل بنودلي دي.

نو مونږ اوس د قرآن مجید د دې دلائلو په رڼا کښې وېلې شو چې د خداې پاک د گران

رسول (ص) په زمانه کښې هغه کسان چې په خوله یې ځانونه مسلمانان معرفي کول او د

اسلام ظاهري عبادتونو او د ایمان په اظهار کښې له هر چا نه وړاندې وړاندې وو خو پټ

په زړونو کښې یې منافقت و او د پټو زړونو مالک یو خداې دې نو منافقان اکثر

خداې پاک ته معلوم وو او حتي خپل گران پیغمبر (ص) ته یې هم ټول منافقان نه دي په

گوته کړي لکه په قرآن مجید کښې خداې پاک په یو ځای کښې فرمائي:

((يَمُنُّ حَوْلَكُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ مُنَافِقُونَ وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُوا عَلَى النِّفَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ،

سَنُعَذِّبُهُمْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّونَ إِلَىٰ عَذَابٍ عَظِيمٍ))

« (اے رسول!) له اعرابو څخه څه خلق چې ستا په خوا او شا کښې دي منافقان دي او د

مدینې له اوسیدونکو څخه هم یو شمېر خلق په خپل منافقت سخت پابند دي، ته

(پیغمبره) هغوي نه پیژني خو مونږ هغوي ښه پیژنو، ډیر زر به هغوي دوه ځل سزا کړو،

بیا به د ستر عذاب په لورې شړل کیږي »

له دي مبارکو ايتونو څخه مونږ ته دا خبره په ډاگه کيږي چې د خداي د گران رسول (ص) په زمانه کښې په هغو کسانو کښې چې ظاهراً يې اسلام قبول کړې ؤ او د اسلام ټول احکام به يې له نورو نه زيات په ځاي راوړل او برملا به يې د اسلام اظهار کوه خو په زړونو کښې يې نفاق ؤ ډېر زيات وو چې خداي پاک حتي خپل گران حبيب (ص) ته هم نه وو بنودلي او ځينې يې ورته بنودلي وو او بيا د خداي گران رسول (ص) له هغوي څخه چې خداي پاک ورته بنودلي وو د عبدالله بن ابې په شان يو څو تنه کسان عامو خلقو ته وبنودل او بيا يې له هغو منافقانو څخه چې خداي پاک ورته بنودلي وو د يو شمېر منافقانو لېست يواځې يو اصحابي حضرت خذيفه (رض) ته ورکړ او هغه هم هغه کسان وو چې د تبوک په جنگ کښې يې د خداي د گران رسول (ص) د شهيدولو او په مدينه کښې د حضرت علي (ع) د شهيدولو سازش جوړ کړې ؤ چې بيا د خداي پاک په فضل او د رسول اکرم (ص) او حضرت علي (ع) او څو تنو وفادارو صحابانو په هونښاري سره ناکام شو. او رسول الله (ص) حضرت خذيفه منعې کړې ؤ چې په ټول عمر کښې به د دغو منافقانو لېست چا ته نه څرگندوي. دا هر څه په داسې حال کښې دي چې خداي پاک خپل گران رسول (ص) ته په قران مجيد کښې حکم ورکوي چې : **يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبئسَ الْمَصِيرُ** (سوره توبه ۷۳ ايت)

« اے رسول! له کافرانو او منافقانو سره جهاد وکړه او ورباندې سختي وکړه او د دوي ځاي دوزخ دے چې ډېر زيات بد ځاي دے »

خو چې کله مونږ د خداي د گران رسول (ص) زمانې ته وگورو نو هغوي په ټول عمر کښې يو ځل هم له منافقانو سره جهاد نه دے کړې. نو نعوذبالله داسې نه ده چې گڼې رسول اکرم (ص) د خداي پاک دا حکم نه دے منلې بلکې د اسلام د جنگ څه اصول دي او هغه دا چې هر کله چا ستا په خلاف توره او وسله نه وي او چته کړي او په تا او ستا په سيمه يې تېرې نه وي کړې نو تر هغې پورې اجازه نشته چې حتي له يو کافر سره وڅنگېږي له کافرانو سره هم د رسول اکرم (ص) ټول جنگونه دفاعي جنگونه دي.

نو د دي ايتونو په رڼا کښې مونږ په دي پوهېږو چې له هر څه نه زيات خداي پاک چې رب العالمين دے څومره مهربان دے او د مسلمانانو ترمېځ اختلافات نه غواړي چې ټول منافقان يې خپل گران حبيب ته و نه بنودل او بيا د خداي گران رسول (ص) چې رحمت اللعالمين دے څومره رحيم دے او نه غواړي چې امت يې تيت پرت شي نو د يو څو تنو نه

علاوه يې هغه منافقان چې خداے پاک ورته بنودلي وو عام امت ته و نه بنودل او د تبوک د جنگ په لاره کښې سازش کوونکي منافقان يې يواځې يو اصحابي حضرت خذيفه ته وروبنودل او هغه يې په سختۍ سره منعې کړو چې بل چا ته به يې نه څرگندوي چې حتي حضرت عمر (رض) ورته يوه ورځ ډېر په قهر شو چې د منافقانو هغه لېست ما ته وښيي خو هغه ورته سکوت انکار وکړ چې زه د خداے گران رسول (ص) د نومونو له بنودلو نه منعې کړې يم.

نو بس دا د خداے پاک او د هغه د گران رسول (ص) حکمت عملي او يو راز وه او د امت د اتحاد او يووالي د ساتلو موخه او هدف ؤ چې ټول منافقان يې څرگند نه کړل ځکه چې که خداے پاک ټول منافقان څرگند کړې وي يا لږ تر لږه د خداے گران رسول (ص) هغه منافقان څرگند کړې وي چې خداے پاک ورته بنودلي وو نو بيا د کافرانو په ځامه به ټول جنگونه د مسلمانانو ترمنځ وو او په هم هغو ورومېنيو وختونو کښې به د اسلام فاتحه لوستې شوې وه.

همدغه رنگ دا پوښتنه هم په ذهنونو کښې پېدا کېدل يوه طبيعي خبره ده چې د خداے د گران رسول (ص) له رحلت نه پس څنگه د مسلمانانو ترمنځ اختلافات پېدا شول بيا وروسته ولې جنگونه په تېره بيا له حضرت علي (ع) سره د نورو کسانو جنگونه رامنځته شوي دي او ولې هغوي اتحاد ونکړو؟ او په تېره بيا حضرت علي (ع) چې د خداے د گران رسول (ص) اهلبېت دے ولې له مسلمانانو سره جنگونه وکړل نو عرض به وکړم چې ترڅو پورې د رسول اکرم (ص) له رحلت نه پس له خلفاء سره د حضرت علي (ع) د ځينو اختلافاتو خبره ده نو صحيح ده چې ځينې اختلافات وو خو هغه اختلافات جنگونو او جگړو ته نه دي وتلي لکه حضرت علي (ع) اکثر کوشش کړے دے چې دغه اختلافات زيات نه شي او خبره جنگ جگړو ته و نه ځي او د امت د اتحاد او يووالي په خاطر يې ټول اختلافات شا ته وغورزول او له صبر او زغم نه يې کار واخېست لکه حضرت ابوبکر (رض) د اول خليفه له جوړېدو نه پس ابو سفیان حضرت علي (ع) ته راغے او ورته يې وويل چې له تا نه د خلافت حق واخېستے شو نو زه حاضر يم چې ستا د حق د حاصلولو لپاره مدينه له سورو او پياده ځواکونو نه ډکه کړم خو حضرت علي (ع) ورته په يو منطقي ځواب کښې وفرمايل: «دا ته له کله راهسې د اسلام خبرخوا جوړ شوم يې؟» او دغه شان په خپل حکمت سره يې د مسلمانانو ترمنځ له وينې بهېدنې څخه مخنيوے

وکړ. همدا رنگ د اسلامي تاريخ پانې گواه دي چې د درې واړو خليفه گانو په دور کښې چې کله به هم هغوي ته څه مشکل رامنځته شو نو حضرت علي (ع) ته به يې رجوع کوۀ او هغه به هم ورته ښه په خلوص او ايماندارۍ سره صحيح مشورې ورکولې د هغوي لارښوونه به يې کوله همدا وجه ده چې کله به هم حضرت علي (ع) دويم خليفه حضرت عمر (رض) ته لارښوونه وکړه او يوه گرانه قضائي او شرعي مسئله به يې ورته حل کړه نو دويم خليفه به بيا بيا ويل چې «لَوْ لَا عَلِيٍّ لَهْلَكَ عَمْرٌ» يعنې که علي نه وې نو عمر به هلاک شوه و (مناقب ۲ ټوک، ۳۶۵ مخ، ارشاد ۱۱۰ مخ، اعيان ۱ ټوک، ۳۳۰ مخ وغېره) نو له دې نه يوه دا خبره په ډاگه کيږي چې حضرت علي (ع) د پېغمبر اکرم (ص) د يو اهلبېت په حېث هر وخت د مسلمانانو د يووالي لپاره کار کړې دې او په کلي توگه يې د ذاتي گټې په ځاې د اسلام گټه او فائده په نظر کښې لرلې ده. او صحابه کرامو هم د خداې د گران رسول (ص) د اهلبېتو (ع) په غلامۍ فخر او وياړ کړې دې لکه د حضرت عمر (رض) د زوې عبدالله بن عمر (رض) او د حضرت امام علي (ع) د زوې حضرت امام حسن (ع) چې واړۀ وو هغه واقعه مشهوره ده چې حضرت عمر (رض) يې په غلامۍ فخر کړې و بله ترې دا خبره هم په ډاگه کيږي چې هر کله خپله حضرت علي (ع) د خلافت، حکومت او سياست ټول اختلافات شا ته غورزولي وو او د اسلام د ښيگړې او د مسلمانانو د اتحاد او يووالي د ساتلو لپاره يې هر غم او مصيبت زغملې دې (چې د هغوي په خطبو کښې چې ارواښاد حمزه بابا يې ترجمه کړې ده دا خبره څرگنده ده) نو اوس په مسلمانانو کښې ځينو خلقو ته نه دي پکار چې له حضرت علي (ع) او نورو اهلبېتو (ع) سره د مينې په نامه خداې مۀ کړه له نورو دريو خليفه گانو (رض) سره کينه ولري او بد رت و وائي او د ځينو اصحابانو پېروکار له ځانه جدا وگڼي نو څوک چې داسې کوي هغه د اهلبېتو (ع) په لاره نۀ دې هسې په خوله ځان د هغوي پېروکار گڼي او دغه شان نۀ نورو ته پکار دي چې له دريو خليفه گانو (رض) سره د مينې په نامه خداې مۀ کړه د گران رسول (ص) له پاکو اهلبېتو (ع) سره بغض او کينه ولري او يا د اهلبېتو (ع) مينه والو او د هغوي د فقهي منونکو ته غلط نسبتونه ورکړي او له ځانه يې جدا وگڼي چې څوک داسې کوي هغه د ارواښاد امام خميني په قول «نۀ شيعه دې او نۀ سني دې بلکې د اسلام دښمن او نړيوال استکبار اېجنټ او نوکر دې ځکه چې دا ټولې چارې د مسلمانانو د تباھۍ، بربادۍ او

تنزلی سبب گرځې او نن د مسلمانانو د ذوال او پرله پسې ماتو همدا سبب دے چې په خپلو کښې سره یا په خپله او یا د غېرو قوتونو په اشاره لاس او گریوان دي.

دغه شان د حضرت علي (ع) په دور کښې په درې واړو جنگونو کښې مقابل لورو په هغوي باندې لښکر کشي کړې او په جنگ کښې یې پرې ورومې شوي دي او د هغه ټول جنگونه دفاعي وو او حتي د جمل، صفین او نهروان په جنگونو کښې د هر یو جنگ له شروع کېدو نه مخکښې د روغې جوړې او د مسلمانانو ترمېنځ د جنگونو د مخنیوي لپاره یې بې کچه کوششونه کړي دي لکه د جمل له جنگ نه مخکښې حضرت علي (ع) ځینې اصحابان لکه صعصعه بن صوحان او عبدالله بن عباس رضي الله عنهم حضرت بي بي عائشې، طلحه او زبیر رضي الله عنهم ته سره د یو خط ولېږل چې له جنگ څخه مخنیوې وکړي او په خبرو اترو سره لاندې ختمه کړي خو هغوي و نه منله (الجملة ۱۲۷ مخ) همدا رنگ د جنگ په ورځ یې هم له جنگ نه مخکښې «مسلم» نومې اصحابي قران په لاس هغوي ته ولېږه او ورته یې وفرمایل: قرآن هغوي ته وړاندې کړه او ورته ووايه: «دا قرآن به زموږ او ستاسو ترمېنځ فېصله کوونکې شي، له خدایه اویرېږئ او د مسلمانانو د وینې حفاظت وکړئ» هغه ځوان د حضرت علي (ع) حکم و مننه هم هغه شان یې وکړ خو هغوي د دغه ځوان هغه لاس پرې کړ چې قران مجید یې پرې نیولې و او هغه په بل لاس قران مجید و نیوه او هغوي یې هغه بل لاس هم پرې کړ او بیا یې شهید کړ (مروج الذهب، ۲ ټوک ۳۲۱ مخ، الجملة للمفید ۱۸۱ مخ، تاریخ طبري ۴ ټوک له ۵۰۹ نه تر ۵۱۱ مخونه) خو حضرت علي (ع) بیا هم د مسلمانانو له یووالي نه مایوسه نه شو او د پېغمبر اکرم (ص) مشهور صحابي حضرت عمار یاسر (رض) یې هغوي ته د وعظ لپاره ولېږه هغه د جمل لښکر ته وعظ شروع کړ او بیا یې ځان حضرت بي بي عائشې (رض) ته ورسوه او ورته یې نصیحتونه کول خو له گېر چاپېره پرې د غشو باران شروع شو نو مجبوراً یې ځان واپس راوړسوه او د جمل لښکریانو بیا د حضرت علي (ع) په لښکر باندې په غشو او نېزو سره عامه حمله شروع کړه او د حضرت علي (ع) له لوري یې څو تنه شهیدان کړل او دغه شان حضرت علي (ع) هم مجبوراً خپل لښکر ته د دفاعي جنگ حکم ورکړ. (شرح ابن ابی الحدید ۹ ټوک ۱۱۱ مخ) او بیا د جنگ له ختمېدو نه پس یې هم حضرت علي (ع) ام المومنین حضرت عائشه بي بي (رض) ته یو لږ نصیحتونه وکړل او په

ڊپر احترام او عزت سره د هغې د ورور چې په جنگ کښې د حضرت علي (ع) ملگر ۽ و او د يو شمېر بنسټو سپايانو په حفاظت کښې مدينې ته ولېږله.

همدا رنگ د صفين له جنگ نه مخکښې هم حضرت علي (ع) په کرتونو د شام والي ته پلاوي لېږل چې د وخت د خليفه حکم ته غاړه کېږدي خو هغه و نه منله او د حضرت علي (ع) په خلاف يې ستر لښکر د حملې لپاره آماده کړ. او حتي د جنگ له شروع کېدو نه مخکښې هم حضرت علي (ع) درې اصحابان بشير بن عمرو، سعيد بن قيس او شيب بن ربعي رضي الله عنهم د شام والي ته ولېږل چې نصيحت ورته وکړي خو هغه د هغوي د روغې جوړې او د مسلمانانو د وينې له بهېدو څخه د مخنيوي وړانديز و نه منله او ورته يې وويل: «پاڅی زما له مخې نه لرې شی چې زما او ستاسو تر مېنځ فېصله به يواځې توره کوي» (کامل ابن اثير ۳ ټوک ۲۸۵ مخ، وقعه صفين ۱۸۷ مخ) همدا رنگ حضرت علي (ع) يوه موده پس يې بيا بل پلاوې چې په عدي بن حاتم، يزيد بن قيس، شيب بن ربعي او زياد بن خصفه باندې مشتمل و د روغې جوړې لپاره ولېږه خو هغوي و نه منله او دغه شان حضرت علي دلته هم خپل دفاعي جنگ په خپل لښکر باندې د مخالفينو له حملې نه پس شروع کړ.

دغه شان له خوارجو سره د نهروان له جنگ نه مخکښې هم حضرت علي (ع) هغوي ته ډپر نصيحتونه وکړل او ورته يې وفرمايل چې تاسو چې د قرآن مجيد کوم ايتونه د خپل حقانيت لپاره وړاندې کوئ هغه حق دي خو تفسير او تعبير يې غلط کوئ او ډپر يې د هغوي د پوهولو کوشش وکړ او هغوي يې له جنگ کولو نه منعې کړل خو له بده مرغه د هغوي ذهن داسې اوچ کړس جوړ شو ۽ او په خپل دريځ کښې دومره سخت او اورپکي وو چې هغوي حضرت علي (ع) او د هغه پېروکار اصحابان (رض) کافران او واجب القتل گڼل او د هغه په خلاف يې جنگ جهاد گڼلو. (الامامه والسياسه ۱ ټوک ۱۲۷ مخ) او چې چرته به يې هم د حضرت علي پېروکار په لاره کښې نيول نو سرونه به يې ترې پرې کول، د هغوي قافلې به يې لوتلې او هغه به يې د غنيمت مال گڼلو. او بالاخره د نهروان په مېدان کښې يې د حضرت علي او د هغه د ملگرو په خلاف لښکر د هغوي په قول د جهاد لپاره تيار کړ.

خو د جنگ په مېدان کښې هم حضرت علي (ع) د مسلمانانو تر مېنځ د تفرقې د مخنيوي لپاره کوششونه وکړل او د بني عامر قبيلې يو ځوان يې قرآن مجيد په لاس هغوي ته د

روغې جوړې لپاره ولېږه خو هغوي په هغه باندې غشي اورول او شيهد يې كړ (شرح ابن ابي الحديد ۴ ټوك ۱۲۹ مخ) همدا رنگ د رسول الله (ص) مشهور اصحابان حضرت ابو ايوب انصاري او قيس بن سعد رضي الله عنهم يې هم هغوي ته د نصيحت لپاره د امن له سپين بېرغ سره ولېږل او هغوي يې امن، سولې، مينې او ورورولۍ ته راوبلل (الامامه والسياسه ۱ ټوك ۱۲۸ مخ، كامل ابن اثير ۳ ټوك ۳۴۵ مخ، تاريخ طبري ۵ ټوك ۸۵ مخ) او بالاخره دلته هم د خوارجو لخوا د امام علي (ع) په لښكر باندې د غشو له باران او حملې نه پس جنگ وشو او په دې مرحله كښې هم د مسلمانانو د اتحاد لپاره د حضرت علي كوششونه كامياب نه شول.

همدا رنگ له حضرت علي (ع) نه پس حضرت امام حسن عليه السلام هم د مسلمانانو د اتحاد په خاطر حتي د مخالف طرف د خوښې په شرائطو سوله وكړه خو بيا يې هم هغه شهيد كړو. همدا رنگ امام حسين (ع) چې له مدينې نه د كوفې په لور سفر شروع كوه نو د كوفې د خلقو په بلنه روان شوه و يعنې هغوي ورته بې شمېره خطونه راوېږل چې راشه مونږ ستا په لاس بيعت كوو او امام چې هم روانېدو نو اعلان يې وكړ چې زما د تگ مقصد جنگ او د چا په خلاف خروج نه د بل كې زه د خپل نيکه حضرت محمد مصطفي (ص) د امت د اصلاح او امر بالمعروف او نهی عن المنكر لپاره خروج كوم او د كوفې په لور په سفر كښې يې له ځان سره د لښكر بوتلو په ځامه ښځې ماشومان او يو څو ځوانان واخېستل چې دنيا دا و نه وائي چې د جنگ په نيت ځي بيا يې حتي د كربلا په مېدان كښې هم د يزيدي لښكر د پوهولو او حق ته د رابللو ډېر كوششونه وكړل خو هغوي هم و نه منل او هغه زرگونه لښكر په دوه اوييا يا كم و زيات كسانو باندې چې اكثر پكښې پاكي مېرمنې او ماشومان وو حمله وكړ او د كربلا هغه ستره غمېزه رامنځته شوه. لکه ارواښاد غني خان د كربلا د جنگ په حقله وائي:

جنگ په تاج و نه په تخت و جنگ په حق د سرپيتوب و

دغه شان كه مونږ د امام حسين (ع) نه پس د هغه د زوې امام زين العابدين (ع) ژوند وگورو نو هغوي په داسې حالاتو كښې چې د يزيدي واكمنانو لخوا ورباندې سختې پابندۍ وې او خلقو مجبوراً او له ويرې يزيدي نظام ته غاړه اېښودې وه نو د وخت امام هيڅكله خلق د حكومت يا د حكومت د منونكو په خلاف نه دي هڅولي بل كې هغوي ټول عمر په عبادتونو، دعاگانو او خدايې پاك سره په راز او نياز كښې تېر كړ او په داسې

حالاتو کښې چې په تقرير او تحرير يې پابندی وې په خپلو دعاگانو او مناجاتو سره د امت لارښوونه کوله او د مسلمانانو ترمېنځ اتحاد او يووالي ته يې نقصان نه دے رسولے همدارنگه که له هغوي نه پس د خداے د گران رسول (ص) د کورنۍ د نورو امامانو ژوندليک ولولو نو دا خبره پکښې په ډاگه کيږي چې هغوي هيڅکله د اقتدار او خلافت په خاطر د مسلمانانو ترمېنځ اختلافاتو او جنگ جگړو ته لمن نه ده وهلي. او د دې خبرې فلسفه دا ده چې لکه قرآن مجيد کښې خداے پاک فرمائي: **إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ** (سورة رعد ۱۱ ايت) يعنې خداے پاک د يو قوم حالت تر هغه نه بدلوي ترڅو چې يو قوم خپله د ځان حالت بدلول نه غواړي. نو بس اهلبېتو امامانو هم تر هغه وخته چې امت خپله له ظلم او بربريت څخه د خلاصون لپاره خواهش نه دے کړے هغوي له ځانه د هغوي د حالت د بدلون لپاره وسله وال کوشش نه دے کړے او د مسلمانانو د اتحاد او اتفاق د برقرار ساتلو لپاره يې د خداے د گران رسول (ص) صحيح تعليمات خلقو ته رسولي او د هغو کسانو لارښوونه يې کړې ده چې له هغوي نه يې د لارښوونې خواهش کړے دے. که سرے په غېر جانبداره توگه او خلوص سره د اسلامي تاريخ مطالعه وکړي نو دا حقيقت پرې واضحه کيږي چې د خداے گران رسول (ص) او د هغوي پاکو اهلبېتو (ع) تل د مسلمانانو د يووالي، اتحاد او ورورولۍ لپاره تر اخيري حده کوششونه کړي دي او د رسول الله (ص) اهلبېتو (ع) هيڅکله د مسلمانانو په خلاف په جنگ کښې ورومبیتوب نه دے کړے.

همدا رنگ د حضرت علي (ع) فرياد نن هم د تاريخ په فضا کښې انگازې کوي چې فرمائي: **وَأَلْزَمُوا السَّوَادَ الْأَعْظَمَ، فَإِنَّ يَدَ اللَّهِ عَلَى الْجَمَاعَةِ، وَإِيَّاكُمْ وَالْفِرْقَةَ، فَإِنَّ الشَّاذَّ مِنَ النَّاسِ لِلشَّيْطَانِ، كَمَا أَنَّ الشَّاذَّ مِنَ الْغَنَمِ لِلذَّنْبِ...** ((په لازمي توگه له اسلامي ټولني سره ملگري شئ ځکه چې د خداے پاک لاس تل له جماعت سره وي او له تفرقي نه ډډه وکړئ ځکه چې وره ډله د شېطان نورۍ کيږي لکه څنگه چې د گډو وره ربه د ليوه په نصيب کيږي)) (نهج البلاغه الصبحي الصالح ۱۴۸ رقم ۱۲۷)

د نهج البلاغه په ۴۷ ليک کښې لولو چې حضرت علي (ع) فرمائي: **وعليكم بالتواصل و التبادل وإياكم و التدابر و التقاطع** ((د يووالي او پېوستون لپاره کوشش وکړئ يو بل ته معافي او بخښنه وکړئ او له يو بل نه له مخ اړولو او له يو بل سره د تعلق له پرې کولو څخه ډډه وکړئ))

په دې کښې هېڅ شک نشته چې مونږ په يو داسې دور کښې ژوند کوو چې ټول دښمنان د اسلام د نابودۍ لپاره يو ځای شوي دي او په تېره بيا په ايران کښې د اسلامي انقلاب له کاميابېدو نه پس او د دغه انقلاب د مشرانو لخوا د نړۍ د مسلمانانو د اتحاد لپاره د هلو ځلو له زياتېدو سره سم د اسلام دښمنانو چې مشري يې مکاره او ستره شېطانه امريکه کوي په اسلامي هېوادونو باندې د خپل تسلط د پېدا کولو او د ايران د اسلامي جمهوريت د بدنامولو او د ايران د ملت او نورو مسلمانو ملتونو ترمنځ د اختلافاتو فاصلې او کرکې پېدا کولو په لټه کښې دي او له نړيوال ډگر نه د اسلام په ختمولو کښې يې له خپلو ټولو سياسي او اقتصادي، فوځي، رسانه اي او جاسوسي وسائلو نه کار اخېستې او اخلي يې چې «د تمدنونو جنگ» تر عنوان لاندې کتاب کښې د مشهور يهودي او سپينې ماڼۍ ستر نظريه پرداز او ستراتيچسټ نوې طرحه د دې مطلب تائيدونکې ده. او همدا نظريه د امريکې د سي آئي اې د يو مرستيال ډاکټر مائېکل برانت نظريه چې په **A Plan to divide and despoil the theology** يعنې «د الهي مکتبونو د جدائۍ لپاره يوه نقشه» تر عنوان لاندې کتاب کښې راغلې ده وائي: «هغه کسان چې له شيعه و سره اختلافات لري پکار دي هغوي د شيعه و په خلاف منظم او مضبوط کړې شي او د شيعه کافر کېدو ته دې پراختيا ورکړې شي او هغوي دې له ټولني څخه جدا کړې شي او د هغوي په خلاف دې له نفرت نه ډک مواد وليکل شي» نو په دې بنياد په داسې يو وخت کښې له نورو ټولو وختونو نه زيات مسلمانان وحدت ته اړتيا لري

انگرېز سياستوال گلېډسټون له ۱۸۰۹ نه تر ۱۸۹۸ پورې د لېبرلانو مشر و او څلور ځل د برطانيې وزيراعظمۍ ته رسېدلې و وائي: «تر هغه وخته چې قران د مسلمانانو په لاسو کښې وي يورپ نه شي کولې په شرق باندې تسلط پېدا کړي او نه د امنيت احساس کولې شي» «الاسلام علي مفترق الطريق ۳۹ مخ» همدا رنگ بن گوريون هغه کس د چې په صهيونېسټ رژيم باندې يې د «اسرائيل» نوم کېښود او نهه ځل د صهيونېسټ رژيم وزيراعظمۍ ته ورسېد. هغه خپل ژوند صهيونېسټ رژيم ته وقف کړې و. په ۱۹۴۸ کال کښې يې د فلسطين د نيولو لپاره د جنگ قومانداني کوله هغه وائي: «هغه څه چې مونږ يې په وحشت او ويره کښې اچولي يو چې دا ويره لرو چې په عربو نړۍ کښې

به بل محمد (ص) ظهور وکړي. (روزنامه الکفاح الاسلامي ۱۹۵۵ کال د نيسان مياشت دويمه اونۍ)

له دې هر څه نه بالا تر سره له دې چې د عيسائيانو يو مسلم اصل د يهوديانو په لاس د حضرت عيسي (ع) وژل کېدل دي او په هم دې وجه په شلو پېړيو کېنې د هغوي تر مېنځ کينه او دښمني واکمنه وه خو د مسلمانانو په مقابل کېنې د عيسائيانو او يهوديانو د يووالي او وحدت پېدا کولو لپاره د وپتيکن بنار حکومت په يوه رسمي اعلانیه کېنې له دې اصل څخه د تېرېدو اعلان وکړ او يهوديان يې له دې جرم څخه مبرا کړل او د حېرانۍ خبره دا ده چې دا اعلانیه په ۱۹۷۳ کال کېنې له مسلمانانو سره د اسرائيلو د جنگ په وختونو کېنې جاري شوه. د دې لپاره چې ټول يهود او نصارا ځواکونه د مسلمانانو په خلاف راغونډ کړي (مع رجال الفكر ۱ ټوک ۱۲۲ مخ)

ذکر شويو ټکو ته په پام سره د رسول اکرم (ص) دا وېنا له نورو وختونو نه لا زياته محسوسېږي چې فرمائي: من أصبح ولم يهتم بأمور المسلمين فليس بمسلم ((څوک چې په دې حال کېنې سبا کړي چې د خپلو ديني وروڼو د مشکلاتو په فکر کېنې نه وي هغه مسلمان نه دے)) جوته ده چې په اوسني وخت کېنې د هر ډول مشکوک حرکت چې د مسلمانانو تر مېنځ د تفرقې سبب گرځي د اسلام په گټه نه دے او د هر ډول بدې ردې او کنځل له دې مخکېنې چې د مسلمانانو تر مېنځ وحدت او د مذهبونو تر مېنځ نږدېکت ته گوزار ورکړي د اسلام د نوراني مکتب څېره په نړيواله سطح داغداره کوي او تعليافته طبقه د اسلام د نوراني څېرې په حقله بدبينه کوي.

دلته بايد په ډېر افسوس سره دا خبره په ډاگه کړو چې له کله نه زور استعمار انگرېز په اسلام کېنې د وهابيت فتنه جوړه کړې ده له هغه وخت نه تر ننه پورې د مسلمانو فرقو تر مېنځ فقهي او تاريخي اختلافاتو او د هغوي تر مېنځ جنگ جگړو ته لمن وهل زيات شوي دي او دغه مذهبي عناصر چې ځان ته مسلمانان وائي د مسلمانانو تر مېنځ د تفرقې او بې اتفاقي اصلي عاملان دي او مسلمان ملت چې د اسلام له ژوند بڅبونکو لارښوونو څخه په الهام اڅېستلو سره يې وکړې شول د وحدت او يووالي په برکت د صليبيانو او مغلو د درنو يرغلونو په وړاندې ټينگ او دريږي او ورسره مقابله وکړي خو په اومه پېړۍ کېنې د وهابيت غونډې نظريو په څرگنديدو سره دغه وحدت او اتحاد مات شو او د دغې تکفيرې ډلې د بدعت او شرک په ناروا توروونو او فتوو سره د مسلمانانو

کوټلو صفونو ته سخت گوزارونه ورکړل او د دین د بزرگانو د اثارو په ویجاړولو او د مسلمانانو په ذهنونو کښې یې د انبیاء کرامو او اولیاء عظامو د مقام په کمولو سره د لویدیځ د سپېره استعار او د اسلام د ازلي دښمنانو خدمت وکړ.

او اوس دښمن حتی زمونږ پښتونخوا ته د فتنې او ورور وژلو اور راوړے دے او له اسلام او د اسلام له بزرگانو او اولیاء کرامو سره د پښتنو د بې کچې مینې د ختمولو او د اسلام د بدنامولو لپاره یې داسې عناصر روزلي او فعال کړي دي چې اسلام په ډېره بدرنگ شکل کښې وړاندې کوي په خاصه توگه پښتنو مسلمانانو ته پکار دي چې د مسلمانانو په جامه کښې دغه اسلام بدناموونکي عناصر او پېژني او له ټولو اسلامي فرقو سره د تعلق لرونکو پښتنو ذمه واري ده چې په عین حال کښې چې په کلام، فقه وغېره کښې په خپلو کښې اختلاف لري د هغوي زیاترو مشترکاتو په بنیاد چې یې په مېنځ کښې موجود دي پکار دي د اسلام د سختو دښمنانو په مقابل کښې یو بل ته د ورورولۍ لاسونه ورکړي او یو واحد محاذ جوړ کړي او په خپل اتحاد او یووالي سره د نړیوال استکبار او د مسلمانانو په صفونو کښې د هغوي د دغو گوډاگیو دسیسې ناکامې کړي. په ټوله نړۍ کښې د امن، سکون، انساني ودې او معرفت او په خاصه توگه د مسلمانانو او په تېره بیا د پښتنو مسلمانانو د یووالي، ورورولۍ او بېدارۍ په امید.

Download from: aghalibrary.com